









neruhpejas, es, behrnu krusitehw̄s, waru pagehret,  
lai paradneeli aidotu aišdoto naudu, ja atraitne pate  
to negribetu?"

Afb.: Likums ned od nekahdu teesibu krust-  
tehwam, rihkotees ar krustdehlu jeb krustmeitu jeb  
ar to mantibu. Ta tad krustehws newar pagehret,  
lai paradneeki aldotu naudu, ko teeni aisdewis krust-  
dehla jeb krustmeitas tehws. Tas weenigais, ko  
krustehws waretu darit, ir tas, la winsch us § 228,  
272 un 457 Balt. prov. lik. III. dalas pamatu  
waretu greeftees pee peekrihioschs bahrimu teefas ar  
luhgumu, lai eezel behrneem, kuen tehws ir miris,  
aishildni un lai usdod aishildnim gahdat par behru  
labllahjibu un mantibu.

**Zaut.**: „Waj muischaj ir teesiba, tahdu meschu  
lili noziesit un isleetot, kuresch atrodas uj kwotu  
mahjas grunts?“

Atb.: Kwotu mahjas peeder pee muischas  
semees un tamidet muischais ir pilniga teesiba, is-  
leetot pehz sawas patiischanas meschu, kas us schah-  
das grums atroda, ta war to lilt nozirest, pahrdot  
u. t. t., jo us Wids. senn. lit. 97. panta pamata  
wisa muischas seme, tillab ta winas dala, kura  
agrali peedereja pee schihs schkiras, ka ari ta otra  
dala (kwotu seme), kura pee winas veeschirkia no

agrałam semneelu mahjam, ir wijsadā finā pilnigi  
nodota muischias ihpaſchneela swabada un neaprobe-  
ſhotā rihžibā. — Turpreitim ja meschs atrobas uſ  
klaufibas (waku) ſemes, tad muischias ihpaſch-  
neekerm naw teesiba nozirſt jeb zitabi iſleetot  
ſcho meschu. Jo pehz Wids. ſemin. lit. 101. panta  
muſchias ihpaſchneels newat nekahdā gadijenā un  
ne ſem lahda eemeſla, nedſ taisni, nedſ zitadā wihsē  
leetot klaufibas ſemi, ta tikai atdodot winu uſ renti  
woj paħħdodot ſeineelu pagauſtu ſabeedribu lozkellem.

Jaut.: „Kahds, kam jcheit d'simtenē peedereja mahjas, mira sweschumā un astahja ari sweschumā d'sihwodamu atraini bes behrneem. Woj schai atrautnei lehti kahda daka no miruscha wihra mantibas (mahjam)? Un waj ta war nobot gitai personali vilnwaru, schini leetā schahs ieefibas aijstahwt?“

Ait.: Atraitnei saprotams ir teesiba, nodot pilnwaru zilat personai, lai ta aistahwetu winas teesibas. Ja atraitnei buhtu jagreeschais pēc Apgabala teesibas, tad tai jadod pilnvara advokatam; pēc meer-teesam un pagasta teesam war winas teesibas aistahwet ari zitas personas. — Kas sihmejas us to, lahdas teesibas ir atraitnei bes behrueemi, tad wiypahrigi jasaka, ja atraitnei ir teesibas pēc mirusħa wihra mantas. Bet scho teesibu leelums alkoras no tam, kur wihrs ir miris, un lahditur likumi par mantosħanas teesibu. Jo daschadds apgabalds ir daschadi likumi par mantosħanas teesibu un schihs teesibas teik isschlirtas us taħs weetaslikumu pamata, kur mantosħanas dewejjs miris. Ta-peem. Widseml, pehz Wids. semin. līl. 994. panta, atraitne bes behrueem dabu wiſu to, kas tai bijis laulib ħestahjotees un bes tam puji no wiſas wihra mantibas, iñhemot mantoju nelustamu ihpaschumu; bet ja mirusħais laulsats draugs nam atstahjis ne-weenu ajsins radneku, tad pakalpalikusē atraitne dabu wiſu mantu (§ 999 Wids. semn. līl.). Interpretim pehz *Gelsch-Kreewijas* likumi em (§ 1148, 1150 un ziti § is 1. datu X. T. Likumu Snodu) atraitne dabu bes sawa puhera un sawas ihpaschas mantibas — 7. datu no nelustamā ihpaschuma un 4. datu no kustumā ihpaschuma. Tamdel latrā ga-dijeen jagreeschais pēc leetprateja un ar wina pali-ebi jaissin, zit atraitne war pageħret no mirusħa wihra mantas.

**Gewehrojams aisrahdijsums aisbildnibas leetas.** — Pagasta teesas Iist. II. d. 245. pants nosala, ka aisbildnibas pahrzelschana (переводъ) no weenās pagasta teesas pahrsinās otrs pahrsinā, — ja atgadas majadsība, — atkaras no Meerteneschū sapulzes. Bet te zelas jautajums: Kā lai pagasta teesas rīhkojas atgadijumā, kad winas eesah kuschas west aisbildnibas waldischani par pilsoniem, jeb par teem, kas bīshwo pilsehtā? — I. Riga Semneku Virsteesas sehde nahja diwas tamlihdī.

gas leetas preeskā. Pirmās leetas saturs bija  
išahds: Atraitne Anna Henning bija eesneegus  
schehloschanos Wirsteesai par Slokas pagasta teesa  
la ta nelahtigi eemaisotees winas aibildniba  
leetā: usrakstidama winas mirusčā wihra mantibu  
eezeldama aibildnus winas nepilngadigeem behr  
neem u. t. t., kant gan winas wihrs esot bijis Slo  
kas pilsonis un tamuids ari wina un behrni, lade  
luhdsā, atzelt Slokas pagasta teesa nelahtigo riha  
loschanos winas leetā. — Otras leetas saturs bija  
išahds: Bihrinu pagasta valde ar rakstu no 5.  
maria 1893. g. sem Nr. 245 pasinoja weetejai pa  
gasta teesai, la is Wahzu laikraksta „Zeitung für  
Stadt und Land“ sludinajuma redsams, tad Bihrinu  
pagasta peederigs semneeks Julījs Roberts Röslers  
miris un tadēl luhdot Röslera nepilngadigeem behr  
neem aibildnibu nodibinat. Röslera behrni dībū  
wojot Rīgā. — Bihrinu pagasta teesa, sanehmusi  
išahdu finojumu, eerihloja aibildnibas aktu un  
eezehla par aibildneem Rīgas pastkantora eeredni  
Karli Rösleri un Bihrinu Grāwas mahjā dībūwo  
joscho Mikeli Buschu. Aibildnis Karlis Rösleri  
leedsās pienemt apleežību par wina eezelschanu par  
aibildni; pagasta teesa eesuhtija leetu Wirsteesa  
deht tablakas nolemšanas.

Semneeku Wiessteesa abas leetas zaurskatot atrada ka pagasta teesu Ustiwā nemas naw minets, kahd zelā aibildnibas leetas par piisoneem, jeb tahdeeu aibildaneem, kas vilsehtā dsihwo, buhtu pahrmēda mas zitu teesu pahrsinā, kadel te newar peemehre pagasta teesas Ust. II. d. 245. pantu; nospreeda „Usdot min, pagasta teesam, nobot runā esoschā aibildnibas leetas „taisni no fewis” peederigā bahrinu teesam.” Kr. Virszemneeks.

Scho aifrahdijsumu deretu eewehrot wijsam pagast  
teefam, lai weltegi neapgruhsinatu schahddes gadiju  
inds Wirsseefsu un Meerteesnechu sapulzi un favro  
toms ari fewim neuslaeratu weltingus dorthus. Ref.

### **Grammatical**

Nedekzisai pēsuhtitas schahdas jaunas grahmatas:

- 1) Garunas par dabu. Sundu Petera tul  
sotas. Apgādītās no Rīgas Latv. Beedr. Siniņ  
komisijas Derīgu grahmatu apgādāšanas Noda  
laš. Otra vāla. Rīga, 1893. Drūkājis A. vo  
Grothus, Valnu eelā Nr. 5.

- 2) Sieslack'a Latweesdu Kalendars ar bin dem 1894. g. Yelgawâ. Apgahdats no h. D Drawin. Drawneela.

**Latveeschu rakstneezibas rahditaīs.** Nosaka  
grahmata wiiseem grahmatu tīrgotajeem, bibli  
otekam, kalportereem, skolotajeem un latram  
laš ar grahmatam nodarbojas. Saastahdījī  
Bergu Jahnīs. 1893. gada isdewums. Dabu  
jams pee isdeweja J. Schablowsky. Jelgavā  
Raiotu eelā Nr. 9, Rīgā, Stahru eelā Nr. 6.

Sche ir pehz burtu kahrtas fastahdiis Latweeschu  
grahmatu rahditajis. Parvisam sche fasihmetas 2703  
grahmataž un ziti latwiski eespeedumi, tagad isnah  
loshee Latweeschu laikraksti, grahmotu tirgotaju un  
apgahdataju adreses; galā peelikts rahditajis peh  
grahmatu fatura. Kā redzams, rahditajis nodomatis  
grahmatu tirgotajeem un pirzejeem, tadel tur ari no  
dalitas tāhdas grahmatas, kas pee grahmatu ap  
gahdatajeem dabujamas, no tāhdām, kas pee teen  
wairs nam dabujamas, bet tikai wehl zaur dāschān  
grahmatu pahdotawam. Konsekventi tāhkal ejot  
isnāk, ka tāhs grahmatas, kas nemas wairs na  
dabujomas ari nemas nam ussishmetos. Tur patee

dabujamas, ari nemaj naro ijsighmetas. Tuc parec  
ari neatrodam wispirmo Latweeshu grahmatu „Enchi-  
ridion”, tad otru Latweeshu grahmatu: „Undendsch  
Psalmen un geistliche Lieder” (schi gan Dr. A.  
Bezzembergera un Dr. A. Bielensteina 1886. gadu  
isdewumā bija Jelgawā pee Behres dabujama).  
Schihs grahmatas tak ari peeder pee rakstneeziba  
tahs turllat til swarigas, ka us rakstneezibu luhkoja  
tees tahs nebūt now islaishamas is azim. Wain-  
te gan buhs ta, ka rahditojā neluhkojas us rakstne-

*Is mūhsu weesīgās fadīshwē.*  
Rīgas Latv. teatris. Sveabīben, 24. oktobri 1893.  
„*Vagasta nabags*“. Tautas luga ar dziedāšanu 5 zehleņos,  
no Raita Morre. Latv. no Austrina un Effenberga Jahnā.

### Walejs' websites.

M. G. „Par wezeem selta laiskeem“ newaram usnemt.  
 P. Sp. — D. ja. Dsejoli „Ruden“ un Utminas  
 „Mahjas Weesim“ neder.  
 J. Sp. — J. pilī. „Par wilseem“ newaram isleetot.  
 B. R. U. pilī. Rahloschā numurā.  
 — I — Karlowā. Sinoujumi par Latweeschu dīshwi, eraajham  
 un svariga eem atgadijeenem mumē alasch jo mihti,  
 tilai tee nedrīsp duļt nofedorujsches. Nowezejuscho

